GROEN FRANCISCUS

JAARVERSLAG DUURZAAMHEID 2024

Het jaar van bewustwording en doorpakken

Think before you print

franciscus

VOORWOORD

Beste lezer,

Met trots presenteren wij u het duurzame jaarverslag van ons ziekenhuis over het jaar 2024. Dit verslag geeft niet alleen inzicht in onze duurzame prestaties, maar vooral ook aan het belang dat wij als organisatie aan duurzaamheid hechten.

De gezondheidszorg staat voor grote uitdagingen: naast het bieden van de best mogelijke zorg aan onze patiënten, dragen wij ook verantwoordelijkheid voor onze impact op mens, milieu en maatschappij.
2024 stond voor ons in het teken van bewustwording. Bewustwording van onze rol en verantwoordelijkheid in het bijdragen aan duurzame gezondheidszorg.

In dit jaarverslag leest u hoe we stappen hebben gezet om onze impact op mens en milieu te verkleinen. Van energiebesparing tot afvalreductie en innovatieve samenwerkingen. Bewust kiezen we voor een toekomst waarin zorg en duurzaamheid hand in hand gaan.

Wij blijven ons inzetten om deze missie verder vorm te geven, met respect voor onze patiënten, medewerkers en de wereld om ons heen.

Met vriendelijke groet,

Franciscus
Raad van Bestuur

FRANCISCUS IN HET KORT

Al generaties lang verleent Franciscus zorg en dat geven wij door aan de generaties na ons. Bij deze missie hoort een **duurzame bedrijfsvoering**. Als ziekenhuis willen we meebewegen in een snel veranderende wereld en bouwen aan de zorg van de toekomst.

Met de verankering van duurzaamheid in het **strategisch ziekenhuisplan 2024-2028** laten we als Franciscus zien dat we niet alleen een vooruitstrevend ziekenhuis zijn dat goede zorg biedt, maar ook positieve impact heeft op het milieu en de gemeenschap. Op deze manier kan duurzaamheid een plek krijgen bij beslissingen en kunnen kansen tot verduurzaming in het dagelijkse werk zichtbaar worden.

Ons **doel** is onze ecologische impact te verminderen door te voldoen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de Green Deal 3.0 en een aantal Sustainable Development Goals (SDG's). Deze zijn vertaald naar ons duurzaamheidsbeleid.

Franciscus - Met zorg van generaties

2 hoofdlocaties: Franciscus Gasthuis en Vlietland
3 buiten poliklinieken: Franciscus Berkel, Maasluis, Willemsplein

Bijna 700 bedden

3400 fte's met hart voor de zorg

132 000 **m2 gebruiksopervlak**

In 2035 **nieuwbouw**

franciscus

GREEN DEAL 3.0

De **Green Deal Duurzame Zorg 3.0,** gelanceerd op 4 november 2022, is een initiatief van de Nederlandse overheid in samenwerking met zorginstellingen, brancheorganisaties en maatschappelijke partners. Het doel is de **zorgsector** te verduurzamen en de ecologische voetafdruk te verkleinen.

Franciscus heeft door het tekenen van de Green Deal 3.0 zich gecommitteerd aan de volgende **duurzaamheidsdoelstellingen**:

1. Actievere inzet op gezondheidsbevordering.
2. Vergroten van kennis & bewustwording, duurzaamheid in de curricula van zorgonderwijs.
3. Verlagen van CO2-uitstoot, met als doel 30% CO2-reductie in 2026 en klimaatneutraal in 2050 voor vastgoed en vervoer.
4. Verminderen van primair grondstoffengebruik, met als doel 25% minder restafval in 2026 en maximaal circulaire zorg in 2050.
5. Terugbrengen van de milieubelasting door medicatie(gebruik).

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

SDG'S

De **Sustainable Development Goals** (Duurzame Ontwikkelingsdoelen), oftewel de SDG's, zijn een reeks van 17 doelen die door de **Verenigde Naties** zijn vastgesteld om een einde te maken aan armoede, ongelijkheid en klimaatverandering en om duurzame ontwikkeling wereldwijd te bevorderen.

Bij Franciscus hebben we gekozen voor de volgende SDG's als inspiratie en ondersteuning van onze **duurzaamheidsstrategie**: goede gezondheid en welzijn, verantwoorde consumptie en productie, klimaatactie, leven in het water, partnerschap om doelstellingen te bereiken.

GROEN FRANCISCUS

Onze missie

Bijdragen aan duurzame gezondheidszorg die circulair en klimaatneutraal is.

Onze visie

Wij streven naar een toekomstbestendige en klimaat neutrale omgeving.
Dit betekent dat wij als Franciscus niet alleen een vooruitstrevend ziekenhuis zijn dat goede zorg biedt, maar ook positieve impact heeft op het milieu en de gemeenschap. Door (innovatieve) duurzaamheidsinitiatieven te implementeren streven wij naar een gezonde planeet, welzijn van patiënten en medewerkers en zijn we een inspirerend voorbeeld voor anderen.

Stuurgroep Duurzaamheid

↕

Taskforce Duurzaamheid

↕

Green Teams

↕ Programmateam Duurzaamheid

Om onze duurzame ambities te kunnen bereiken moet duurzaamheid geborgen worden binnen Franciscus. Sinds 2024 hebben we naast de Stuurgroep Duurzaamheid en de Green Teams ook een Taskforce Duurzaamheid. Deze teams staan met elkaar in verbinding maar hebben ieder een eigen rol in het verduurzamen van Franciscus:

- **Stuurgroep Duurzaamheid**: bestuurlijk en strategisch orgaan verantwoordelijk voor het vaststellen en bewaken van het duurzaamheidsbeleid.
- **Taskforce Duurzaamheid**: uitvoerend en strategisch orgaan verantwoordelijk voor het ontwikkelen en behalen van de strategische doelen van het duurzaamheidsbeleid.
- **Green Teams**: intrinsiek gemotiveerde medewerkers die een belangrijke rol spelen in het creëren van draagvlak op de werkvloer en het behalen van de strategische doelen van het duurzaamheidsbeleid middels duurzaamheidsinitiatieven.
- **Programmateam Duurzaamheid**: uitvoerend en strategisch team verantwoordelijk voor het ontwikkelen, bewaken en evalueren van duurzaamheidsbeleid door duurzaamheid te integreren op alle niveaus van de organisatie.

2024: BEWUSTWORDING ALS FUNDAMENT

In 2024 stond **Groen Franciscus** in het teken van bewustwording. Als nieuw programma binnen ons ziekenhuis hebben we vooral ingezet om meer **bewustwording** te creëren binnen het ziekenhuis. De focus lag met name op de volgende thema's: waarom is duurzaamheid belangrijk, hoe kan je zelf bijdragen en wat doen we al als het gaat om verduurzaming.

Met onze **duurzaamheidsagenda** 2024 hebben we het fundament gelegd voor Groen Franciscus.

Hierbij hebben we ook doelstellingen geformuleerd om de agenda te kunnen realiseren.
Samen met de Green Teams en alle anderen betrokken binnen Franciscus is er hard aan gewerkt deze te behalen.

2024: HET JAAR VAN BEWUSTWORDING EN DOORPAKKEN

GROEN FRANCISCUS

1 **CO_2-reductie & vermindering energiegebruik**
- ✔ Implementatie van energiebesparende maatregelen
- ✔ Verduurzamen van het zorgvastgoed door onze nieuwbouw (locatie Gasthuis) en aanpassen bestaande bouw (locatie Vlietland)
- ✔ Inzetten op duurzame mobiliteit
- ✔ Ontdekken en aanpakken van CO_2 hotspots

2 **Gezondheidsbevordering**

Focus op preventie (leefstijlloket voor de patiënten) & beweging meer integreren in het ziekenhuis

- ✔ Creëren en onderhouden van groene omgeving in en rond het ziekenhuis (Healing environment)
- ✔ Gezonde voeding (focus op meer plantaardige en gevarieerde voeding)

3 **Primair grondstofverbruik verminderen & afval verminderen**
- ✔ Focus op hergebruik versus eenmalig gebruik (reusables versus disposables)
- ✔ Opstellen en doorvoeren van een afvalpreventieplan
- ✔ Afvalscheiding bevorderen

4 **Circulairiteit bevorderen**
- ✔ Duurzaamheid toevoegen aan de inkoopeisen
- ✔ Hergebruik materialen tijdens bouw
- ✔ Hergebruik van medische hulpmiddelen

5 **Milieubelasting verminderen**
- ✔ Medicijnverspilling tegengaan
- ✔ Duurzaam inkopen
- ✔ Alternatieven voor waterbesparing

Klik op de iconen voor meer informatie

franciscus

TERUGBLIK DOELSTELLINGEN 2024

CO2-reductie

C02-reductie van 20%
t.o.v. 2022 niet behaald door stijging energieverbruik

Vermindering energieverbruik

Gasverbruik minimaliseren
CSA in Gasthuis gasloos

WKKs optimaal inzetten
geen warmte verspillen en minder gas gebruiken

Gezondheids-bevordering

60% Plantaardige
eiwitten voor patiënten

Healing environment

Leefstijlzorgloket
samen met betrokken partijen opzetten wordt dit centraal opgezet, voorlopig enkel afdelingsspecifieke leefstijlcoaches

Primair grondstofgebruik verminderen

30% Restafval en SZA
reductie niet behaald door vertraging op scheiding

Afvalroutekaart

Herbruikbaar waar kan disposable waar moet (stappen gemaakt)

Circulariteit bevorderen

Afvalscheidings-meubelen
op poliklinieken, kantoren, centrale punten

Plastic folies
scheiden

Duurzaamheidscriteria
toevoegen aan het programma van eisen voor inkoop wordt opgestart

Milieubelasting verminderen

Pharmafilter
Alternatieven zijn onderzocht maar nog niet geïmplementeerd

Doorgebruik thuismedicatie en **depotheek-apotheek initiatief**

Algemeen

20 Green Teams

8 behaald - 4 niet volledig afgerond - 3 niet behaald

franciscus

DE KLIMAATKLOMP: ONZE FOOTPRINT

Bron: Milieubarometer (ton CO2)

De **Footprint** van Franciscus in 2024 is **21.708,8 ton CO2**.
Dit staat gelijk aan:

1. Bijna 18.000 retourvluchten van Amsterdam - New York
2. Bijna 7 miljoen hamburgers
3. 800 ton rundvlees
4. Stroomverbruik van ongeveer 21.500 huishoudens
5. 10.000 ton vracht over 215.000 km vervoeren door zeeschepen
6. 43.131 bomen nodig om dit te compenseren (moeten 40 jaar groeien)

Het gebruik van brandstof en warmte, emissies en afvalwater is **gedaald** met 2.569,8 ton.
De totale CO2-footprint is daarentegen wel **gestegen** met 773,2 ton CO2-uitstoot ten opzichte van 2023 voornamelijk door het hoge elektriciteit gebruik.

De thema's met de **hoogste bijdrage** aan de CO2-footprint in 2024 zijn:

- elektriciteit (46% van de CO2-footprint)
- bezoekersverkeer en woon-werkverkeer (29% van de CO2-footprint)
- brandstof en warmte (24% van de CO2-footprint)

Bij het berekenen van deze footprint hebben we rekening gehouden met de impact van: elektriciteit, brandstof en warmte, bezoekersverkeer, woon-werkverkeer, emissies en water en afvalwater. Bij deze footprint berekening ontbreken een paar relevante thema's. Zo zal de bijdrage van afval in een ander hoofdstuk uitgebreid worden besproken. Zakelijk verkeer is nog niet in kaart gebracht en zal vanaf 2025 worden meegenomen.

HOE VERHOUDT FRANCISCUS ZICH TOT ANDERE ZIEKENHUIZEN?

Bron: Milieubarometer Franciscus Gasthuis & Vlietland - Franciscus totaal - 10 juni 2025

De bijgaande grafiek laat de jaarlijkse **CO_2-uitstoot** van Franciscus per medewerker zien over de periode 2021 tot en met 2024, uitgesplitst naar verschillende bronnen zoals elektriciteit, brandstof & warmte, afval, water, mobiliteit en vervoer.
De CO_2-uitstoot van Franciscus wordt hier vergeleken met het gemiddelde van meerdere ziekenhuizen die zijn aangesloten bij de **Milieubarometer** (aangeduid als “A”).

Uit de cijfers blijkt dat onze totale uitstoot in 2024 **gelijk** is aan het gemiddelde van deze groep ziekenhuizen.

Hoewel de totale uitstoot langzaam **daalt**, blijven er volop kansen voor verdere verbetering, bijvoorbeeld in energieverbruik, woon-werkverkeer of afvalverwerking.

Deze inzichten vormen een waardevolle basis om onze duurzaamheidsstrategie verder aan te scherpen en onze bijdrage aan een klimaatvriendelijke zorgsector te vergroten.

ELEKTRICITEIT EN GAS VERBRUIK

Als gevolg van een **afname** in gebruik van fossiele brandstoffen en dan met name **gas**, is er een **toename** in het het gebruik van **elektriciteit**. Ondanks de vele initiatieven om de energiebehoefte te verminderen blijft deze hoog. Franciscus gebruikt echter enkel **groene stroom** (Europese wind).

Initiatieven met significatie verminderen energieverbruik:

- Vriezers lab MMI van –80 naar –70 graden en protocollen aangepast: verschil 1 huishouden
- Duurzaamheid bij IT aankopen overwogen
- Luchtbehandeling naar nachtverlaging op de OK's op beide locaties
- CSA op locatie Gasthuis per eind 2024 gasloos, locatie Vlietland volgt in 2025

Bron: Milieubarometer Franciscus Gasthuis & Vlietland - Franciscus totaal - 5 juni 2025

Bron: Milieubarometer Franciscus Gasthuis & Vlietland - Franciscus totaal - 5 juni 2025

RESTAFVAL

In 2024 is het restafval met 7,2% gedaald ten opzichte van 2023.

Bewustwording heeft een impact gehad op de daling van restafval, omdat medewerkers nu beter begrijpen wat de gevolgen zijn van het verbranden ervan en meer aandacht besteden aan **afvalscheiding**. Ook initiatieven rond circulariteit droegen bij, zoals het scheiden van plastic folies, het gebruik van herbruikbare producten, minder verbruik en recycling.

Het restafval daalde in 2024 met 7,3% bij **Gasthuis** en 7,1% bij **Vlietland** ten opzichte van 2023.

Ons **doel** is een reductie van 30% in 2026. Daarom plaatsen we in januari 2025 99 grondstofeilanden op beide locaties, waar afval gescheiden wordt in bioafval, papier, plastic/drankpakken en restafval. Dit moet het restafval verder verminderen.

Restafval verminderen met 30% t.o.v. 2023

Doel: 606.319 kg in 2025

	2023	2024	2025
Doelwaarde	866.170	736.245	606.319
Waarde	866.170	807.680	-

Bron: Milieubarometer Franciscus Gasthuis & Vlietland - Franciscus totaal

SPECIFIEK ZIEKENHUISAFVAL

In 2024 is het Specifiek Ziekenhuisafval (SZA) met 5,4% gedaald ten opzichte van 2023.

Deze lichte **daling** is te danken aan betere voorlichting over wat wel en wat niet bij het SZA moet worden geplaatst.

Naast het dalen van de hoeveelheid SZA is ook het afvoeren van deze stroom duurzamer geworden in 2024. Franciscus maakt namelijk gebruik van gerecyclede SZA-vaten! Een grote verbetering aangezien al het SZA wordt verbrand inclusief de vaten.

Voor de komende 2 jaar is het **doel** om het SZA met 25% te verminderen ten opzichte van 2023.

franciscus

20 GREEN TEAMS IN 2024

Onze **Green Teams** starten altijd uit eigen motivatie en initiatief! De teams bestaan uit **enthousiaste collega's** die duurzame initiatieven willen uitvoeren op hun eigen afdeling. Deze teams werken uitvoerend en zijn groot en deels **zelfstandig**. Het programmateam Duurzaamheid ondersteund de Green Teams en creëert verbinding tussen de Green Teams. zo wordt er gekeken of afdelingen samen kunnen optrekken voor bepaalde initiatieven, elkaar kunnen helpen en informatie kunnen delen.

We helpen onze nieuwe Green Teams op weg met een Green Team **handleiding** waarin kort en bondig verschillende stappen en aspecten worden uitgelegd.

Op de volgende afdelingen zijn Green Teams al meer dan een jaar actief:

- Academie
- Apotheek
- Interne geneeskunde
- Gynaecologie en verloskunde
- ICMT en klinische fysica
- Intensive Care
- Interne geneeskunde
- Kindergeneeskunde
- Logistiek
- Maag-Darm-Lever
- Medische microbiologie
- Operatie Kamer - complex
- Spoedeisende hulp en observatorium
- Urologie
- Voeding

We verwelkomen 5 nieuwe Green Teams in 2024:

- Cardiologie (CCU GCAR)
- Dialyse
- Klinisch chemisch laboratorium (KCLT)
- Longpolikliniek
- Oncologie

ONZE GREEN TEAMS ZIJN TROTS OP...

"Onze vriezers zijn van -80 naar -70 graden en afvalscheiding is nu vanzelfsprekend, mensen denken mee dat is heel fijn!"
MMI

"Digitale communicatie wordt de standaard en ons SAMEN magazine is van duurzamer papier!"
Marketing & Communicatie

"Wij hebben een duurzaamheid challenge georganiseerd en dit was een groot succes!"
Academie

"Wij hebben een voorbeeldfunctie vervuld in duurzaamheid binnen de zorg. Dankzij de samenwerking tussen verschillende specialisaties hebben we gezamenlijke doelen kunnen realiseren."
OK-complex

"Ons Green Team bestaat twee jaar, we merken dat collega's ons weten te vinden en ook zelf met duurzame ideeën komen. Ook vinden we het leuk dat onze collega's actief meewerken aan de initiatieven."
Spoedeisende hulp

"Wij zijn gedreven en volhoudend, maar hebben ook het geduld en nemen mensen mee, daar zijn wij trots op!"
Cardiologie

"Wij hebben een mooie nieuwe aanwas voor ons Green Team dat actief is in het oppakken van nieuwe initiatieven en het enthousiasmeren en bewust maken van de collega's, waarbij we maandelijks structureel samen komen."
Kinderafdeling

"Wij hebben onder andere de Onco-connect app gelanceerd en onze afdeling denkt echt mee en komt met nieuwe ideeën, wat motiverend is!"
Oncologie

Wij gaan het gesprek met elkaar aan en maken stappen op het gebied van plantaardige, lokale, seizoensgebonden voeding."
Eten en drinken

franciscus

DUURZAME VOEDING

Het voedingsaanbod voor patiënten-voeding bij Franciscus in 2024 bestaat voor 60% uit plantaardige eiwitten en voor 40% uit dierlijke eiwitten!

Dit betekent dat wij ons **duurzaamheidsdoel** voor 2024 op het gebied van eten en drinken hebben behaald. Een mooie stap naar duurzamere voeding!

Duurzaamheid vormt een integraal onderdeel van het **voedingsbeleid** van Franciscus. Wij gebruiken lokale en seizoensgebonden producten om milieubelasting te beperken. Zo werken wij samen met BlueCity in Rotterdam, dat vele duurzame ondernemers bij elkaar brengt, en met de Lokalist om lokale producten efficiënt te vervoeren.

Door meer **plantaardige opties** op het menu te zetten, nemen wij onze verantwoordelijkheid om onze patiënten gezonde en duurzame voeding aan te bieden die bijdraagt aan het helingsproces.

Naast het aanbieden en aanbevelen van het juiste type voeding wordt ook gekeken naar de porties en bewuste inkoopstrategieën om **verspilling** te voorkomen. De gemiddelde verspilling in ons ziekenhuis ligt rond de 21% in Vlietland en 13% in Gasthuis.

In 2025 streven wij naar plantaardig waar kan en dierlijke eiwitten waar nodig.

Interview: De eiwittransitie bij Franciscus:
“Inmiddels hebben we altijd minimaal vijf plantaardige gerechten op de kaart”

MOBILITEIT

Het vervoer van en naar Franciscus door zowel patiënten, bezoekers, medewerkers en derden heeft grote impact op onze CO2-uitstoot.

Bezoekersverkeer is verantwoordelijk voor 16% van de totale CO2-uitstoot van Franciscus in 2024. Dit komt doordat veel afspraken voor patiënten op onze locaties plaatsvinden. Patiënten en bezoekers geven om meerdere redenen de voorkeur aan de auto.

Het is voor bezoekers eenvoudig om tussen de locaties te reizen met de door Franciscus aangeboden elektrische pendelbus, die meerdere keren per dag gratis heen en weer rijdt tussen de Franciscus-locaties.

De CO2-uitstoot van **woon-werkverkeer** is 13% van onze totale CO2-uitstoot in 2024.

Bij Franciscus werken we aan een duurzaam mobiliteitsplan waarmee we de komende jaren een verschil willen maken en onze uitstoot significant verlagen.

In het kader van bewustwording schreven we een challenge uit voor het meest duurzame idee. Dit werd de Franciscus Carpooldag geïnitieerd door een collega. Deze wordt in 2025 georganiseerd.

In 2025 zullen **het zakelijke verkeer en goederenvervoer** verder in kaart worden gebracht. Met deze data kunnen gerichte acties worden ondernomen.

CIRCULARITEIT BINNEN FRANCISCUS

Bij Franciscus zetten we in op **herbruikbaar** als standaard. Herbruikbare producten zijn vaak duurzamer dan wegwerp producten. Dit komt doordat de levensduur wordt verlengt en er minder productie en afvoeren nodig is.

Een middel om circulariteit te bevorderen is via de R-Ladder. De **R-ladder** maakt inzichtelijk hoe we anders met grondstoffen om kunnen gaan en onze economie circulair kunnen maken. Het begint met alleen gebruiken wat je écht nodig hebt. Afzien van een product is de ultieme manier om grondstoffen te besparen.

Ook binnen Franciscus zetten we de R-Ladder in om onze doelen te behalen om in de toekomst een **circulair ziekenhuis** te zijn.

R-LADDER voor circulariteit

REFUSE - Wat gebruiken we niet meer?

REDUCE - Wat hebben we verminderd?

REUSE - Herbruikbaar als standaard

REPAIR-REFURBISH - Repareren waar mogelijk

RECYCLE - Welke grondstoffen worden hergebruikt?

RECOVER - Terugwinnen van energie uit afval dat niet meer hergebruikt of gerecycled kan worden

WAT GEBRUIKEN WE NIET MEER?

Het liefst gebruiken we minder producten of kijken we naar duurzamere alternatieven. “**Refuse**” is daarom de eerste stap van de circulaire ladder, wat gebruiken wij niet meer in 2024 in het ziekenhuis?

Dampanesthesie
Anesthesie wordt intraveneus toegediend behalve als dampanesthesie noodzakelijk is. Intraveneus is een stuk minder vervuilend dan anesthesiegassen en werkt even goed!

Dekens
Op de dialyse afdeling is er besloten om geen dekens meer aan te bieden aan de patiënten. Minder ziekenhuis-was betekent minder energie-, water- en wasmiddelverbruik. Tegelijk ervaren patiënten meer comfort onder hun vertrouwde deken. Ook scheelt het handelingen voor collega's en ruimte op de afdelingen.

Tipbeschermers scopen
Op de scopen worden geen tipbeschermers meer gebruikt, dit scheelt veel onnodige plastics op de Maag Darm Lever afdeling.

Pleisters op de wond van sectio's
Er worden geen pleisters meer op de sectio's geplaatst bij de afdeling gynaecologie. Deze pleisters werden hiervoor op de wond geplakt en de volgende dag weggehaald. Jaarlijks scheelt dit zo'n 600 pleisters.

Buisjes voor glucose bepalingen
Op de SEH meten we het glucosegehalte voortaan met de bestaande lithiumheparinebuis. Deze buis werd al gebruikt voor andere bloedonderzoeken. Een extra (grijze) buis is daarom niet meer nodig. Door deze verandering zijn 25.000 buizen per jaar minder nodig. Dit scheelt 250 kilo ziekenhuisafval!

WAT HEBBEN WE VERMINDERD?

Handschoenen alleen wanneer nodig
In 2023 bleek dat bij 73% van de 154 observaties handschoenen gedragen werden terwijl daar eigenlijk geen indicatie voor was. Het was tijd voor actie. In samenwerking met infectiepreventie en 23 andere organisaties is de Handschoenen Toolkit ontwikkeld: “Goed gebruik handschoenen”. Hierdoor is er ten opzichte van 2023 een **besparing** van ongeveer **23.000 handschoenen** gerealiseerd.

Cytostatica-wasgoed
CWAS-studie bij de oncologie afdeling heeft gezorgd voor een reductie van cytostatica-wasgoed na het doorvoeren van kleine wijzigingen in werkwijze. Dit gaf een **besparing** per maand van **75 liter water, ±400 kilo cytostatica-wasgoed en bijna €550,-.** Dit met slechts een toename van ±55 kilo regulier wasgoed.
De oncologie afdeling gebruikt sinds 2024 kleinere kussenslopen voor de kussens onder de armen, dit scheelt ook veel wasgoed.

Minder vervangingen van monitoren
Het beleid is aangepast met betrekking tot het vervangen van monitoren, dit gebeurd nu alleen als dit noodzakelijk is (dus defect of functioneel niet geschikt). Hierdoor hebben de monitoren een **langere levensduur** en hoeven we minder in te kopen. Ook zullen afgeschreven monitoren mogelijk worden gedoneerd aan collega's.

Kweeksets verminderen
Er worden jaarlijks **288 kweeksets bespaard** bij de dialyse doordat verpleegkundigen de kweken zelf uitvoeren.

Digitalisering
Door een ziekenhuisbreed initiatief rondom digitalisering worden enorme hoeveelheden **papier verminderd**. De communicatieafdeling richt zich ook voornamelijk op digitale communicatie.

MILIEUBELASTING VERMINDEREN OP EEN LUDIEKE MANIER

Om onze medewerkers enthousiast te maken over duurzaamheid vinden wij het leuk om mee te doen aan **ludieke acties** of deze zelf te organiseren.

De paracetamol challenge!
Deze challenge is gestart door Erasmus MC om minder paracetamol intraveneus (via het infuus) toe te dienen. Paracetamol oraal is namelijk niet alleen sneller, maar ook een stuk goedkoper en levert minder afval op. Daarom ging Franciscus de challenge aan en rolde de paracetamol verschillende afdelingen op. Inmiddels zijn de eerste resultaten bekend! **Binnen 2 maanden hebben wij 20% minder paracetamol via de bloedvaten toegediend**. Daar zijn wij trots op!

Een kunstwerk van ziekenhuisafval
Gedurende de week van de Duurzaamheid hebben wij het mooie **kunstwerk** van Studio Tosca mogen tentoonstellen. Deze is gemaakt van **ziekenhuisafval** van het Deventer Ziekenhuis. In 2025 laten wij ons eigen kunstwerk maken!

AFVAL WORDT KUNST

The Art of Care van Studio Tosca - Tosca Abrahams

franciscus

OP WEG NAAR HERBRUIKBAAR ALS STANDAARD

Bij Franciscus zetten we in op **herbruikbaar als standaard.**
Herbruikbare producten zijn vaak duurzamer dan wegwerp producten. Dit komt doordat de levensduur wordt verlengt en er minder productie en afvoeren nodig is.

Wasbare onderleggers
Naast het gebruik van de standaard wegwerp celstofmatjes zijn een aantal afdelingen waaronder de Intensive Care begonnen met het gebruiken van grote wasbare onderleggers.

Mokken
In plaats van wegwerpbekers worden mokken gebruikt door onze medewerkers en ook steeds meer voor onze patiënten en bezoekers. De kinderafdeling heeft bijvoorbeeld mokken voor iedereen op de afdeling!

Wasbare isolatiejassen
Op de kinderafdeling is een succesvolle pilot geweest van het gebruik van wasbare isolatiejassen. Deze pilot was zelfs zo succesvol dat er gekozen is om vanaf 2025 ziekenhuisbreed over te stappen naar wasbare isolatiejassen.

Herbruikbaar op het OK-complex
Het Green Team van het OK-complex heeft zich ingezet om over te stappen naar herbruikbare OK-brillen, steeklakens, laryngoscopie bladen, warmtedekens, diathermie matten en medicatietrays.

Herbruikbare nierbekken
Op de oncologie afdeling worden herbruikbare nierbekken gebruikt voor toediening en gereedmaken van medicatie.

Polsbandjes vervangen voor naambadges
Op de oncologie afdeling worden er geen polsbandjes meer uitgeprint maar herbruikbare naambadges gebruikt.

Wasmandjes voor ouders
In de plaats van het gebruiken van wegwerptassen voor ouders is er gekozen om wasmanden te plaatsen op de kinderafdeling.

Herbruikbare warmtedekens
(Bijna) elke patiënt krijgt een warmtedeken zodra ze op de OK komen omdat het erg koud kan zijn. De disposable variant is vervangen door wasbare warmtedekens. Het is niet alleen een duurzamere variant omdat het gewassen kan worden, de ervaring leert ook dat de dekens de patiënt langer warm houden.

WELKE GRONDSTOFFEN WORDEN HERGEBRUIKT?

Door producten te recyclen gaan we **bewust** om met waardevolle grondstoffen bij Franciscus.

Statiegeld-innamemachines
Als eerste van Nederland heeft Franciscus statiegeld-innamemachines op beide locaties. Hier kan iedereen flessen en blikjes kwijt en wordt geld teruggegeven aan de gebruiker of kan het bedrag gedoneerd worden aan de Franciscus Foundation.

Gerecyclede SZA-vaten
Specifiek Ziekenhuisafval (SZA) wordt verbrand inclusief het vat. Om dit proces te verduurzamen hebben wij gekozen voor gerecyclede SZA-vaten op alle afdelingen van het ziekenhuis.

Koffie van Maas
Door voor koffie te kiezen van Maas kunnen wij het koffiedik verzamelen en terugbrengen naar de leverancier. Daar wordt de koffiedik gerecycled en kan Franciscus notitieboeken, koffiebekers en meer kopen van onze eigen koffiedik..

Recyclen van folies
Zachte plastics worden door heel Franciscus gescheiden om te recyclen en restafval te verminderen

franciscus

WEEK VAN DE DUURZAAMHEID

In oktober stond Franciscus in het teken van duurzaamheid met het thema **‘Voorkom Verspilling’.** Met trots hebben we laten we zien hoe we samen aan een groener ziekenhuis werken.

We trapten deze week af met een heerlijke duurzame traktatie! Een heerlijke appelbroodcake gemaakt door onze **eigen keuken** van overgebleven brood van onze lokale bakker en appels van onze groenteboer.

Tijdens deze week hebben de **Green Teams** andere collega’s kunnen **inspireren** tijdens de informatiemarkt op beide locaties. Op deze manier konden collega’s met elkaar in gesprek over duurzaamheid en werden **duurzame initiatieven** gepresenteerd. Ook waren er rondleidingen op het logistiek hof, de keuken en de technische ruimtes.

En tot slot hadden we onze jaarlijkse **Duurzame Dragons Den** waarbij er een geldprijs gewonnen kon worden voor de beste duurzame ideeën zodat deze kunnen worden uitgevoerd. Dit jaar won het idee van de apotheek om een filter voor medicatieresten te installeren op de Intensive Care of het Laboratorium.

WEEK VAN DE DUURZAAMHEID:
VOORKOM VERSPILLING

7 T/M 11 OKTOBER

Van **maandag 7 oktober t/m vrijdag 11 oktober** staat Franciscus in het teken van duurzaamheid met het thema **‘Voorkom Verspilling’**. Duurzaamheid speelt een steeds grotere rol in onze zorg. Met trots laten we zien hoe we samen aan een groener ziekenhuis werken. Maar laten we duurzaamheid niet alleen deze week centraal stellen; het is een stap richting een blijvende verandering in hoe wij omgaan met onze gemeenschap en ons milieu.

Wat doet Franciscus aan duurzaamheid?
In ons ziekenhuis zijn tal van initiatieven gestart door GREENTEAMS om verspilling te verminderen en duurzamer te werken. Hieronder lichten we een aantal van deze initiatieven toe.

SPOEDEISENDE HULP

Verspilling op de Spoedeisende Hulp wordt actief aangepakt. Zo is er kritisch gekeken door het Green Team SEH naar het gebruik van intraveneuze paracetamol (via een infuus), wat nu alleen nog in specifieke gevallen wordt toegediend. Dit vermindert het onnodige verbruik van medicatie en verpakkingsmateriaal. Daarnaast is het aantal bloedbuisjes dat wordt afgenomen, teruggebracht door aanpassingen in de protocollen. Hierdoor worden er minder bloedafnames gedaan zonder dat dit de zorg voor de patiënt beïnvloedt. Samen met het laboratorium wordt onderzocht of meerdere waarden uit één bloedbuisje kunnen worden bepaald, wat niet alleen materialen bespaart, maar ook de belasting voor de patiënt vermindert. Ook zijn wegwerpsets voor hechtingen vervangen door herbruikbare sets, wat de hoeveelheid afval aanzienlijk vermindert.

ICMT
(Informatie-, Communicatie- en Medische Technologie)

Ook binnen Green Team ICMT worden op de afdeling Medische Technologie mooie stappen gezet op het gebied van duurzaamheid. Zo is het afnemen van kweken bij dialyse aangepast, waardoor er jaarlijks 288 kweksets worden bespaard. Dit is mogelijk gemaakt doordat verpleegkundigen de kweken nu zelf uitvoeren, wat verspilling door onnodige aanschaf voorkomt. Verder wordt er gewerkt aan de invoering van een digitale handtekening (E-signature), zodat we minder papier hoeven te gebruiken. Bij de aanschaf van nieuwe IT-apparatuur wordt nu ook gekeken naar duurzaamheid, waardoor er bewust gekozen wordt voor milieuvriendelijkere opties bij onze leveranciers.

GYNAECOLOGIE EN VERLOSKUNDE

Green Team Gynaecologie en Verloskunde gebruiken geen pleisters meer na een keizersnede. Dit lijkt een kleine maatregel, maar het heeft een grote impact op afvalreductie én op de genezing van de patiënt. Door pleisters weg te laten, genezen de wonden namelijk op een meer natuurlijke manier, wat het herstel kan bevorderen.

INTENSIVE CARE

Het Green Team op de IC won vorig jaar de Dragons Den met het duurzame idee om de inhoud van patiënten kastjes te vervangen door deze in kamers te bewaren. Hierdoor wordt na opname van een patiënt veel minder ongebruikte materialen weggegooid.

MDL
(Maag-, Darm- & Leverziekten)

Het MDL Green Team bespaart kosten en vermindert afval door tijdbeschermers op scopen weg te laten. Sinds augustus 2022 gebruiken Centrale scopenreiniging & desinfectie (CSRD) en het scopiscentrum dekseels in plaats van plastic hoezen voor het transport van endoscopen, wat het plastic afval vermindert.

OPERATIEKAMERS / OK

Green Team OK is een van de eerste Green Teams binnen Franciscus en heeft al veel bereikt. In de operatiekamers worden diverse duurzame oplossingen doorgevoerd. Wegwerp warmtedekens die gebruikt worden om patiënten tijdens operaties warm te houden, zijn vervangen door wasbare versies. Deze dekens zijn niet alleen duurzamer, maar blijven ook langer warm, wat het comfort van de patiënt verbetert. Daarnaast worden wegwerplaryngoscopen, die bij elke patiënt worden gebruikt voor intubatie, vervangen door herbruikbare exemplaren. Dit levert een besparing op van maar liefst 150 laryngoscopen per week. Sinds september 2023 is ook de luchtbehandeling op de OK's in de avond en nacht verminderd, wat aanzienlijke energiebesparingen oplevert. Verder wordt er, waar mogelijk, gekozen voor totale intraveneuze anesthesie, wat milieuvriendelijker is dan anesthesiedampen, waarvan de uitstoot drastisch is verminderd.

INTERNE GENEESKUNDE

Ook het Green Team Interne Geneeskunde werkt aan het voorkomen van verspilling. Ze stimuleren duurzaam medicatiegebruik door ongebruikte medicijnen te hergebruiken waar mogelijk. Daarnaast verlagen ze het papierverbruik door meer digitaal te werken en gebruiken ze minder plastic door herbruikbare alternatieven in te voeren.

ONCOLOGIE

Green Team Oncologie heeft een belangrijke stap gezet door wegwerpnierbekkens te vervangen door een herbruikbaar alternatief bij bepaalde ingrepen. Wat het afval vermindert zonder de zorgkwaliteit te beïnvloeden. Ook wordt er bespaard op waterverbruik en kosten door bijvoorbeeld kleinere kuisemmepen te gebruiken. Deze maatregelen zijn gebaseerd op nieuwe inzichten uit het C-was onderzoek. Daarnaast bespaart de digitalisering van kuurschema's veel papier en maakt het het proces efficiënter. Via de Onco-connect app ontvangen patiënten nu ook hun informatie digitaal in plaats van op papier.

KINDERGENEESKUNDE

Green Team Kindergeneeskunde zet zich in om verspilling drastisch te verminderen. Een van de meest impactvolle maatregelen is de overstap naar wasbare isolatiejassen, waarmee jaarlijks 34.200 wegwerpjassen worden bespaard. Deze verandering geldt nu alleen voor de kindergeneeskunde, maar wordt op termijn ziekenhuis breed ingevoerd. Bij provocatietesten worden nu herbruikbare bakjes gebruikt, wat per test zeven wegwerpbakjes bespaart. Ook zijn de isolatieprotocollen aangepast, waardoor er minder persoonlijke beschermingsmiddelen nodig zijn bij bepaalde ziektebeelden. Bovendien wordt het gebruik van papier op onderzoeksbanken afgebouwd, wat papier bespaart en afval vermindert. Ook wordt de was van patiënten niet langer in plastic zakken verzameld, maar in herbruikbare mandjes, wat het gebruik van plastic aanzienlijk vermindert.

LOGISTIEK

Green Team Logistiek maakt een belangrijke overgang naar elektrische voertuigen, waarvan in 2023 al 60% elektrisch is. Dit zorgt voor een flinke vermindering van de CO_2-uitstoot. Daarnaast ontwikkelt het team een afvalroutekaart om te bepalen hoe en wanneer specifieke afvalstromen kunnen worden verminderd en welke oplossingen hiervoor geschikt zijn. Ook wordt gekeken naar de inzet van bepaalde drones om bloed, medicijnen en diagnostische monsters te vervoeren. Drones bieden niet alleen een duurzame oplossing, maar versnellen ook de levering van zorg aan patiënten.

MARKETING & COMMUNICATIE

Het patiëntenmagazine SAMEN wordt nu geproduceerd op duurzamer papier, wat direct bijdraagt aan een lagere milieu-impact. Waar mogelijk wordt er gekozen voor digitale communicatie om papierverbruik verder te verminderen.

FRANCISCUS ACADEMIE

Green Team Academie betreekt actief studenten bij het onderzoeken van nieuwe manieren om verspilling zoveel mogelijk te voorkomen, wat een cultuur van innovatie stimuleert.

ETEN & DRINKEN

Green Team Eten & Drinken heeft het Orbisk-systeem ingevoerd om voedselverspilling in kaart te brengen. Dit systeem registreert het voedsel dat wordt weggegooid en de bijbehorende kosten, zodat er gericht actie kan worden ondernomen om verspilling te verminderen. Ook is het lunchconcept aangepast om duurzamer en gastvrijer te zijn, en is de samenwerking met een lokale groenteboer verbeterd. Dit heeft niet alleen geleid tot minder verpakkingsmateriaal, maar ook tot minder transportbewegingen, wat bijdraagt aan een lagere CO_2-uitstoot.

FARMACIE

Bij Green Team Farmacie is het gebruik van handschoenen bij het toedienen van medicatie verminderd. Handschoenen worden alleen nog gebruikt bij medicatie die een gevarensymbool draagt. Dit betekent dat voor de meeste medicatie geen handschoenen nodig zijn. Dit voorkomt onnodig gebruik en afval van wegwerpmaterialen. Daarnaast is de manier van medicatietoediening efficiënter geworden. Waar vroeger infuuszakken werden gebruikt, wordt nu steeds vaker gewerkt met bijspuitpunten, wat minder materiaal verbruikt en bovendien minder afval oplevert. Een ander belangrijk initiatief is dat de houdbaarheid van meervoudig gebruikte medicijnen wordt herovergewogen, zodat ze langer bruikbaar blijven zonder aan veiligheid in te boeten.

De initiatieven van de Green Teams bij Franciscus laten zien dat duurzaamheid op een eenvoudige manier in de zorg kan worden toegepast. Met kleine aanpassingen maken we samen een verschil, zowel binnen als buiten Franciscus.
Samen zetten we ons in voor een groenere toekomst zonder verspilling!

COMMUNICATIE

Het jaar 2024 stond in het teken van **bewustwording** en **doorpakken**. Om dit te bereiken is effectieve communicatie van belang.

Marketing & Communicatie
Vanuit Marketing & Communicatie hebben wij dedicated communicatie adviseurs die proactief meedenken op het thema. Helpen met acties uit te zetten het juiste publiek te bereiken.

Groen Franciscus community
Op ons intranet hebben wij de groep Groen Franciscus voor iedereen die geïnteresseerd is in duurzaamheid. Er wordt informatie gedeeld, vragen gesteld en mijlpalen gevierd.

Best Practice-boek
Er zijn talloze mooie duurzame initiatieven opgezet en uitgevoerd door verschillende Green Teams binnen Franciscus. In het Green Teams Best Practice-boekje staan een aantal van deze initiatieven verder uitgelicht.

Restjes recepten-boek
Dit receptenboek heeft als thema voorkom verspilling en is door onze collega's geschreven. Een leuke manier om op nieuwe ideeën te komen met wat je in je eigen koelkast over hebt.

DE VOLGENDE STAP 2025-2026

Hand in hand versnellen voor een duurzaam Franciscus

Bij Franciscus willen we de zorg groener maken. De komende twee jaar zetten we samen grote stappen met **Groen Franciscus 2025-2026.** Onze **duurzaamheidsstrategie** is vernieuwd en aangescherpt, met focus op vier thema's :

1. **Circulair Franciscus**
   - Minder afval, meer hergebruik.
   - We introduceren met trots de **Afvalroutekaart** een praktisch actieplan waarmee we de komende twee jaar 12 afvalstromen slimmer gaan aanpakken.

2. **Energiebesparend Franciscus**
   - Verminderen van energieverbruik, opwekken van duurzame energie en verduurzamen van onze gebouwen.

3. **Verantwoord Franciscus**
   - Voorkomen van milieuvervuiling door medicatie en mobiliteit.

4. **Groen & Gezond Franciscus**
   - Een gezonde omgeving voor medewerkers en patiënten.